

SERVICII DE INTERVENȚIE TIMPURIE

GHID PENTRU PĂRINȚI

Servicii de intervenție timpurie – Ghid pentru părinți

Publicație elaborată și editată de AO "Lumos Foundation Moldova"
în cadrul Proiectului "Intervenția Timpurie"

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Servicii de intervenție timpurie: Ghid pentru părinți / AO „Lumos Foundation Moldova”. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. „Print-Caro”). – 36 p. : il.

250 ex.

ISBN 978-9975-56-807-4.

373.2.018.1

S 49

CUPRINS

INTRODUCERE	Bine ați venit la Centrul de Intervenție Timpurie!	4
CAPITOLUL I	Primii pași: Noțiuni introductive în Intervenția Timpurie la Copii <ul style="list-style-type: none">■ Ce este intervenția timpurie?■ Care sunt avantajele intervenției timpurii?■ Cum ajungeți la Centrul de Intervenție Timpurie?■ Pașii procesului de intervenție timpurie.■ Prima întâlnire cu specialiștii. Cine vă consultă?■ Ce trebuie să cunoașteți despre procesul de evaluare a copilului?■ De ce este necesară evaluarea situației familiei?■ Cine evaluează copilul? Echipa de specialiști.	7
CAPITOLUL II	Pași următori: Procesul intervenției timpurii. <ul style="list-style-type: none">■ Ședința echipei multidisciplinare.■ Ce este un Plan individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport familiei?■ Cum veți ști dacă Planul individual este potrivit pentru copilul dumneavoastră?■ Care este rolul părintelui în procesul intervenției timpurii?■ Ce servicii de intervenție timpurie sunt disponibile în cadrul Centrului?■ Cum sunt prestate serviciile de intervenție timpurie?■ Cum sunt evaluate progresele?■ Pași care urmează: Perioada de tranziție	17
ANEXE		
Anexa nr. 1	Când vă îngrijorați?	26
Anexa nr. 2	Sfaturi pentru părinți.	27
Anexa nr. 3	Luați aminte!	32
	Contacte utile	

MOTTO

A fi părinte este "cea mai frumoasă aventură și creație prin care dăm sens destinului omenirii: devenim părinți, creăm o ființă, o ajutăm să se dezvolte și să-și descopere puterile virtuale și apoi cu lacrimi de bucurie în ochi îi dăm aripi să poată deveni autonomă, liberă și să-și găsească propriile sensuri."

M. Minulescu

INTRODUCERE

BINE AȚI VENIT LA CENTRUL DE INTERVENȚIE TIMPURIE!

A aduce un copil pe lume este o bucurie, o minune, dar, în același timp, este și o neliniște și îndoială. Ceea ce se petrece în sufletul părinților atunci când află că copilul lor are tulburări de dezvoltare sau o dizabilitate, este foarte dramatic, cu amprentă psihologică destul de severă pentru ei și viața lor de mai departe.

Acceptarea acestei situații nu este ușoară pentru părinți, mai ales dacă nu au informații despre aceste tulburări de dezvoltare sau dizabilitate. În astfel de momente dificile este nevoie de informații clare și veridice nu doar în privința diagnosticului și a dizabilității stabilite, dar și a prognosticului, inclusiv a posibilităților de reabilitare/recuperare a copilului.

Primii ani de viață constituie perioada de dezvoltare cea mai intensă pentru bebeluși. Ei cresc și se schimbă fizic, intelectual, social, moral și spiritual. Fiecare copil se dezvoltă în propriul său ritm. Unii copii întârzie în dezvoltare pe unul sau mai multe domenii concomitent. Copiii care cresc și se dezvoltă într-un ritm mai lent au nevoie de evaluări și intervenții timpurii (terapii, servicii de asistență și programe individuale), menite să contribuie la stimularea dezvoltării lor și la depășirea sau minimizarea manifestărilor tulburărilor de dezvoltare, inclusiv a dizabilității.

Tulburarea de dezvoltare înseamnă că un copil rămâne în urmă în achiziția unor capacități pe anumite domenii de dezvoltare, cum ar fi creșterea și motricitatea, învățarea și gândirea, comunicarea.

O dizabilitate înseamnă că un copil are o afecțiune fizică sau neuro-psihică diagnosticată, care poate cauza sau determina problemele de dezvoltare și funcționalitate ale

acestua. Acestea includ: paralizia cerebrală infantilă, tulburările de spectru autist, sindromul Down, diverse tulburări motorii sau probleme de vedere și auz, precum și alte tulburări de dezvoltare.

Acest Ghid a fost elaborat pentru a vă ajuta să înțelegeți mai bine drepturile, responsabilitățile și resursele dumneavoastră și ale copilului dumneavoastră, ca beneficiari ai serviciilor de intervenție timpurie în cadrul Centrului de Intervenție Timpurie.

Intervenția timpurie este esențială pentru recuperarea copiilor cu tulburări de dezvoltare, inclusiv a celor cu dizabilități. Cu cât mai repede se începe intervenția, cu atât șansele de recuperare sunt mai mari. Din păcate, părinții nu întotdeauna au acces la informații clare atunci când suspectează o întârziere în dezvoltarea copilului.

Centrul de Intervenție Timpurie este parte componentă a sistemului național de Intervenție Timpurie, oferind servicii copiilor mici, cu vârsta cuprinsă între 0 - 3 (5) ani, care au tulburări de dezvoltare sau dizabilități.

Serviciile, prestate în cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, vă vor ajuta să aflați și să învățați:

- cum să îngrijiți mai bine copilul;
- cum să sprijiniți și să promovați dezvoltarea copilului;
- cum să includeți copilul în activitățile familiale și comunitare.

Fiecare părinte trebuie să învețe să perceapă copilul cât mai realist și diferențiat, pentru a putea descoperi necesitățile lui și pentru a-i putea oferi cât mai corect și la momentul oportun tot ce îi este necesar pentru a se dezvolta pe deplin.

Fiți atenți la ce poate și nu poate încă să facă copilul pentru a fi alături de el atunci când va avea nevoie de sprijin și dragoste!

Așteptările dumneavoastră trebuie să fie cât mai realiste și cât mai aproape de posibilitățile copilului, pentru că numai așa îl veți ajuta să depășească problemele.

Multe studii au dovedit, că „copiii cu dizabilități, care primesc servicii de intervenție timpurie, arată un progres semnificativ în dezvoltare, iar familiile raportează o încredere sporită în capacitatea lor de a interacționa cu copilul lor”.

Acest Ghid Vă va ajuta să parcurgeți mult mai ușor și mai repede pașii de început. Veți ști ce aveți de făcut dacă micuțul dumneavoastră nu se dezvoltă la fel ca ceilalți copii și veți putea începe intervenția terapeutică la timp. Cunoașterea și înțelegerea drepturilor dumneavoastră este importantă pentru a vă asigura că beneficiați de serviciile potrivite pentru copil și familie.

Copiii vin pe lume singuri ca să ne găsească pe noi, părinții! Nu uitați nici o clipă să le dăruiți toată dragostea și sprijinul de care au nevoie.

Responsabilitatea dumneavoastră, ca părinți, este să faceți tot ce puteți pentru a ajuta copiii să crească și pentru a fi fericiți, sănătoși, independenți și membri ai societății. Aceasta este o provocare minunată, care începe în momentul în care un copil se naște și continuă până când copilul este adult – sau și mai mult! Unii părinți vor avea mai multe provocări decât alții din cauza întârzierilor în dezvoltarea copilului lor sau a dizabilităților fizice sau cognitive ale acestuia.

Fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în luarea deciziilor privind dezvoltarea optimă și deplină. Schimbările și adaptarea vor veni încet.

**AVEȚI ÎNCREDERE ȘI RĂBDARE!
ÎNAINȚĂM CU PAȘI MICI SPRE SCOPURI MARI!
ÎMPREUNĂ VOM REUȘI!**

**SPERĂM SĂ VĂ PUTEM FI DE AJUTOR CU SFATURILE
ȘI EXPERIENȚA NOASTRĂ!**

CAPITOLUL I

PRIMII PAȘI: NOȚIUNI INTRODUCATIVE ÎN INTERVENȚIA TIMPURIE LA COPII

CE ESTE INTERVENȚIA TIMPURIE?

Majoritatea necesităților unui copil sunt satisfăcute de părinți și familie. Cu toate acestea, atunci când un copil are o tulburare de dezvoltare sau o dizabilitate, este absolut necesar ajutorul și sprijinul specialiștilor – medici, asistenți medicali, psihologi, logopezi, asistenți sociali.

Intervenția timpurie întrunește toate tipurile de activități axate pe dezvoltarea copilului, precum și pe sprijinul părinților, care se desfășoară direct și imediat după determinarea stării și a nivelului de dezvoltare al copilului.

Intervenția timpurie se adresează, în primul rând, copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 (5) ani, care prezintă un risc pentru dezvoltare sau care au fost identificați cu anumite întârzieri în dezvoltare, inclusiv dizabilitate.

Intervenția timpurie este un program elaborat și aplicat de către specialiști, care încurajează și susține părinții copiilor cu vârstă cuprinsă între 0 – 3 (5) ani să descopere, să recunoască și să înțeleagă particularitățile individuale de dezvoltare ale copilului lor. În paralel, părinții sunt ajutați să însușească tehnici, modalități de a dezvolta capacitățile și abilitățile copilului, de a remedia manifestările negative în creșterea acestuia și de a se implica activ și eficient în procesul lui de recuperare.

Scopul intervenției timpurii este atât identificarea copiilor cu risc în dezvoltare, cât și prevenirea, recuperarea sau dezvoltarea anumitor abilități pe principalele arii prin terapii ca: ergoterapie, kinetoterapie, logopedie, terapie comportamentală, terapie ocupațională etc.

Echipa de intervenție timpurie lucrează cu familia. Membrii acestei echipe determină împreună ce tip de intervenție este cel mai potrivit pentru copil și elaborează un Program de intervenție timpurie individualizat, axat pe necesitățile specifice ale copilului și posibilitățile familiei.

CARE SUNT AVANTAJELE INTERVENȚIEI TIMPURII?

Primii ani de viață sunt cei mai importanți pentru dezvoltarea ulterioară a copilului și pentru devenirea lui ca personalitate, iar Intervenția timpurie este cel mai important lucru pe care îl puteți face pentru copilul dumneavoastră, deoarece:

- Cu cât intervenția timpurie începe mai devreme, cu atât mai rapidă poate fi creșterea și dezvoltarea copilului.
- Intervenția timpurie ajută copiii și familiile să înceapă cu un start sigur și crește capacitatea unui copil de a atinge dezvoltarea așteptată.
- Atunci când necesitățile copiilor sunt satisfăcute în mediul lor natural sau cât mai aproape de acesta, intervenția timpurie poate reduce spectrul de servicii de asistență educațională și terapie specializată mai târziu în viață.
- Părinții primesc informații despre dezvoltarea copilului lor prin evaluări periodice.
- Părinții fac cunoștință și schimb de experiență cu alți părinți, care au și ei copii cu probleme de sănătate.

SERVICIILE DE INTERVENȚIE TIMPURIE SUNT OFERITE FAMILIILOR FĂRĂ COSTURI, INDIFERENT DE NIVELUL VENITURILOR LOR!

CUM AJUNGEȚI LA CENTRUL DE INTERVENȚIE TIMPURIE?

Rolul primordial în referirea copilului către specialiștii Centrului de Intervenție Timpurie îl are medicul de familie / echipa medicului de familie, la care vă aflați în supraveghere medicală.

Medicul de familie va răspunde la toate întrebările care vă interesează, va consulta copilul și va coordona cu specialiștii Centrului de Intervenție Timpurie perioada când dumneavoastră cu copilul vă puteți adresa la specialiștii Centrului.

Totodată, și alți specialiștii pot trimite (referi) copilul dumneavoastră la Centrul de Intervenție Timpurie, dacă ați depistat sau aveți probleme cu privire la dezvoltarea lui.

Cine sunt ei:

- Medicii specialiști (pediatru, neurolog, ortoped etc.);
- Specialiștii din serviciile de asistență socială;
- Specialiști din alte servicii din comunitate.

PĂRINȚII POT SĂ SE ADRESEZE DE SINE STĂTĂTOR LA CENTRU PENTRU UN CONSULT PRIMAR ORICÂND!

Înainte de a fi referiți la Centrul de Intervenție Timpurie, dumneavoastră veți fi informat despre modul și etapele de acordare a asistenței, specialiștii care activează și serviciile prestate de ei, dar și despre rolul părintelui în tot procesul realizării Programului de intervenție timpurie.

Dumneavoastră trebuie să fiți un mediator între copil și specialist, dar și un partener al copilului în tot ceea ce face el, sprijinind toate activitățile copilului.

Implicarea activă în activitățile copilului, colaborarea cu specialiștii Centrului este calea spre succes a copilului dumneavoastră!

PAȘII PROCESULUI DE INTERVENȚIE TIMPURIE

Intervenția timpurie este un proces complex, cu proceduri clare pentru fiecare etapă. Schema de mai jos explică care sunt pașii procesului de intervenție timpurie, ce se va întâmpla cu copilul dumneavoastră în cazul în care ajungeți la Centrul de Intervenție Timpurie.

În cadrul primei vizite la Centrul de Intervenție Timpurie veți contacta cu asistentul medical/recepționistul Centrului, care vă va înregistra (în baza biletului de trimitere de la medic sau fără, dacă v-ați adresat de sine stătător) în Registrul de evidență a adresărilor și vă vor programa pentru consultul primar, stabilit pentru o dată și oră anumită. La înregistrare veți primi de la asistentul medical sau de la recepționist un formular – Fișa consultului primar, cu care vă veți prezenta la consultul primar al copilului. Tot la această etapă veți fi informat clar despre actele / informațiile necesare, pe care trebuie să le prezentați pentru consultul primar.

ÎN TOT PROCESUL DE INTERVENȚIE TIMPURIE VEȚI FI GHIDAȚI DE SPECIALIȘTII CENTRULUI DE INTERVENȚIE TIMPURIE!

PRIMA ÎNTÂLNIRE CU SPECIALIȘTII. CINE VĂ CONSULTĂ?

La această întâlnire specialiștii realizează examinarea primară a copilului, colectează toate informațiile despre sănătatea lui, inclusiv istoricul medical al copilului. Tot atunci specialiștii realizează un *Interviu cu părinții*, ascultă toate îngrijorările și răspund la întrebările pe care le aveți cu privire la dezvoltarea copilului.

După examinarea primară a copilului și a informației, pe care au colectat-o de la dumneavoastră, specialiștii fac o concluzie despre prezența/absența tulburărilor de dezvoltare la copil, precum și dacă sunt necesare examinări suplimentare, inclusiv evaluare interdisciplinară și includere în Programe de intervenție timpurie.

Dacă copilul nu este diagnosticat cu tulburări de dezvoltare, veți primi recomandări privind îngrijirea pentru dezvoltarea acestuia, precum și veți fi informat despre alte servicii din teritoriu, care ar putea fi accesate de către copilul și familia dumneavoastră.

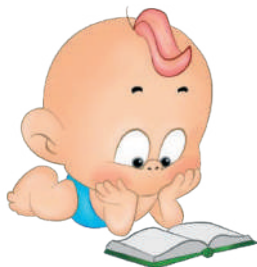
Dacă copilul este diagnosticat cu tulburări de dezvoltare și necesită să fie inclus în Programul de intervenție timpurie, veți fi informați și consultați privind pașii următori pe care trebuie să-i întreprindeți.

Tot atunci veți semna un *Acord de colaborare*, prin care vă veți da consimțământul pentru includerea copilului în Programul de intervenție timpurie, inclusiv evaluarea copilului și prestarea serviciilor. Acordul va fi semnat de către dumneavoastră, ca reprezentant legal al copilului, pe de o parte și de către directorul Centrului, pe de altă parte. Veți primi și un exemplar al Acordului.

Timpul acordat pentru consultul primar/evaluarea inițială a copilului constituie în mediu 1 oră, inclusiv 15 min. pentru completarea documentației.

După consultul primar, în cazul în care copilul este diagnosticat cu tulburări de dezvoltare și necesită să fie inclus în Programul de intervenție timpurie, veți fi programați pentru următoarea etapă – *evaluarea interdisciplinară a copilului și familiei*.

**CONSULTUL PRIMAR CREEAZĂ PREMIZELE UNUI ECHILIBRU
ÎNTE SPECIALIST – PĂRINTE – COPIL!**

CE TREBUIE SĂ CUNOAȘTEȚI DESPRE PROCESUL DE EVALUARE A COPILULUI?

Dacă concluziile evaluării primare arată că copilul dumneavoastră necesită servicii de intervenție timpurie, atunci mergeți la etapa evaluării interdisciplinare.

Evaluarea interdisciplinară este o evaluare detaliată și complexă, care este realizată de către o echipă de specialiști din diferite domenii – în dependență de problemele de dezvoltare, pe care le are copilul dumneavoastră.

Evaluarea interdisciplinară a copilului și familiei are drept scop evaluarea particularităților de dezvoltare a copilului, iar rezultatele acestei evaluări vor servi pentru elaborarea Programului de intervenție timpurie.

Pentru evaluarea copilului este necesar să oferiți *consimțământul scris*.

Evaluarea copilului va include următoarele domenii:

- evaluarea stării de sănătate, inclusiv screening-ul văzului și auzului. Dacă copilul a fost recent examinat, este posibil să nu fie necesară o nouă evaluare;
- vizualizarea, cu acordul dumneavoastră, a înregistrărilor anterioare ale stării de sănătate a copilului, care ar putea fi utile;
- evaluarea necesităților copilului pe fiecare domeniu de dezvoltare (fizic, cognitiv, de comunicare, socio-emoțional);
- discuții cu dumneavoastră despre problemele de dezvoltare a copilului și îngrijorările pe care le aveți;
- discutarea posibilităților de a transporta copilul la Centru pentru prestarea serviciilor de intervenție timpurie.

În procesul evaluării interdisciplinare specialiștii vor evalua și alte aspecte, care vor ajuta ulterior la stabilirea corectă a necesităților copilului și a serviciilor necesare pentru el:

- evaluarea detaliată a abilităților copilului;
- informația despre particularitățile individuale ale copilului – felul de comunicare, de motivare a acestuia, interesele lui, jocurile preferate, cum copilul aude, vede etc.

Pentru a evalua dezvoltarea copilului specialiștii vor utiliza diverse teste și evaluări, inclusiv observații.

În calitate de părinți, trebuie să contribuiți maxim posibil la procesul de culegere a informațiilor. Dumneavoastră cunoașteți cel mai bine copilul, așa că veți fi implicat în evaluare de la bun început. Unele din informațiile detaliate pe care trebuie să le comunicați despre copil vor include: un istoric complet al copilului, o revizuire a documentelor medicale, educaționale, alte înregistrări. Aceste informații pot include:

- probleme legate de sarcină sau naștere;
- vârstele la care copilul s-a târât, a mers, a vorbit etc.;
- detalii despre personalitatea și temperamentul copilului;
- modul în care copilul se comportă acasă și în afara casei;
- orice probleme medicale, suportate de copil sau alte probleme (alergii, tulburări comportamentale etc.)
- ce preocupări, îngrijorări aveți pentru copil;
- ce fel de suport credeți că necesită copilul;
- rezultatele de la orice examinări/investigații anterioare (văz, auz, examene neurologice etc.);
- orice alte informații suplimentare, care ar ajuta echipa de specialiști să înțeleagă mai bine necesitățile copilului.

După finalizarea evaluării, va fi pregătit un raport scris. Raportul va conține următoarele informații:

- motivul pentru care copilul a fost referit la Centrul de Intervenție Timpurie;
- instrumentele de evaluare, utilizate în cadrul evaluării;
- descrierea tulburării de dezvoltare;
- recomandările cu privire la serviciile necesare pentru copil.

Rezultatele evaluării Vă vor fi aduse la cunoștință și explicate, pentru a le înțelege. Aveți dreptul la copiile rezultatelor evaluării.

Evaluarea poate arăta că copilul se dezvoltă în limitele normei și nu are nevoie de servicii de intervenție timpurie, deoarece tulburările sale de dezvoltare nu sunt suficient de importante pentru a avea nevoie de servicii. Dacă e așa, atunci trebuie să vi se ofere o explicație scrisă sau o notificare a acestei decizii.

Evaluarea vă va ajuta să înțelegeți mai bine:

- punctele tari ale copilului;

SERVICIILE DE INTERVENȚIE TIMPURIE • GHID PENTRU PĂRINȚI

- dacă copilul are sau nu tulburări de dezvoltare, inclusiv dizabilitate sau există risc să dezvolte o tulburare de dezvoltare sau o dizabilitate;
- dacă este recomandat sau nu copilului să primească servicii de intervenție timpurie;
- dacă are sau nu nevoie copilul de unele servicii, cum ar fi kinetoterapia, terapia ocupațională, servicii de logopedie etc.;
- ce tipuri de asistență sau suport vor fi cele mai utile copilului;
- dacă copilul are sau nu nevoie de intervenții acasă cu familia.

**PROCESUL DE EVALUARE A COPILULUI REPREZINTĂ
O SURSĂ BOGATĂ DE DATE PRIVIND DEZVOLTAREA
COPILULUI DUMNEAVOASTRĂ!**

DE CE ESTE NECESARĂ EVALUAREA SITUAȚIEI FAMILIEI?

În cadrul evaluării interdisciplinare va fi evaluată și situația familiei. Evaluarea familiei este necesară pentru a vă ajuta să identificați resursele, prioritățile și problemele legate de îngrijirea și dezvoltarea copilului. Evaluarea familiei se bazează pe informațiile furnizate de dumneavoastră și de către membrii familiei personal, în procesul discuției cu un specialist din cadrul Centrului – asistentul social.

Evaluarea familiei vă va ajuta să înțelegeți ce servicii de intervenție timpurie sau alte servicii (sociale, educaționale, medicale etc.) sunt cele mai necesare pentru familia dumneavoastră.

Toate informațiile pe care le furnizați vor fi păstrate confidențial. Asistentul social va evalua situația socială a familiei și va completa *Ancheta socială*, în care va include informații cu privire la: părinții copilului, anturajul mai extins al copilului (copii de aceeași vârstă sau mai mari din familie, posibilitățile familiei de a accesa diferite servicii medicale și/sau sociale, educaționale de suport), informații despre mediul de îngrijire a copilului, condițiile în care crește copilul, dacă are sau nu copilul echipamente speciale pentru dizabilitatea sa, problemele cu care se confruntă familia etc.

Toate acestea vor da posibilitate să se cunoască mai bine familia dumneavoastră și să fie identificate soluții, intervenții și programe pentru întreaga familie pentru a Vă încuraja și sprijini în depășirea problemelor existente.

**FAMILIA ESTE ACEL MEDIU ÎN CARE COPILUL SE SIMTE
CEL MAI BINE!**

CINE EVALUEAZĂ COPILUL? ECHIPA DE SPECIALIȘTI.

Nici unul dintre specialiști nu poate decide de unul singur dacă copilul dumneavoastră este sau nu eligibil pentru serviciile de intervenție timpurie.

Profesioniștii care vor participa la evaluarea aprofundată (complexă) a copilului ar putea fi:

- medicul pediatru
- medicul neurolog pediatru / reabilitolog
- psihologul
- logopedul
- kinetoterapeutul
- terapeutul ocupațional
- asistentul social
- asistentul medical
- alți specialiști.

Toți specialiștii din cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, care fac evaluări și oferă servicii de intervenție timpurie sunt profesioniști certificați în domeniile lor profesionale de activitate.

Dacă echipa de specialiști, care a evaluat copilul, ajunge la concluzia că el este eligibil și se recomandă să primească servicii de intervenție timpurie, veți fi invitat să participați la o întâlnire cu profesioniștii, care vor oferi aceste servicii copilului dumneavoastră. Această întâlnire se va desfășura la Centrul de Intervenție Timpurie.

**FAMILIA CONSTITUIE UN MEMBRU IMPORTANT
AL ECHIPEI INTERDISCIPLINARE!**

CAPITOLUL II

PAȘII URMĂTORI: PROCESUL INTERVENȚIEI TIMPURII

ȘEDINȚA ECHIEI INTERDISCIPLINARE

După realizarea evaluării interdisciplinare va fi convocată *ședința echipei interdisciplinare*. La această ședință vor participa toți membrii echipei de evaluare a copilului și dumneavoastră. La ședință va fi prezentat *Raportul de evaluare a copilului și familiei*.

Dumneavoastră, împreună cu membrii echipei de evaluare, veți analiza rezultatele evaluării, concluziile făcute de specialiști, precum și dacă copilul are nevoie de servicii de intervenție timpurie.

La această ședință dumneavoastră puteți adresa toate întrebările, care vă îngrijorează în legătură cu rezultatele evaluării copilului, formele de terapie potrivite etc.

De asemenea, la ședință veți primi răspuns la următoarele întrebări:

- Este necesară o anumită formă de terapie care să corespundă exact specificului tulburării de dezvoltare?
- Poate copilul merge în mai multe locuri pentru terapie și accesa mai multe tipuri de intervenții?
- Ce presupune o intervenție timpurie și câte ore pe zi sunt recomandate pentru copil?
- Care sunt domeniile, pe care trebuie să se lucreze cu copilul în primul rând: motricitate, dezvoltarea limbajului, probleme de comportament, probleme senzoriale etc.?

Puteți adresa și alte întrebări membrilor echipei de evaluare, pentru a clarifica toate aspectele care vă îngrijorează privind dezvoltarea copilului.

După discutarea și analiza rezultatelor raportului de evaluare vine următoarea etapă – elaborarea *Planului individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport familiei*.

CE ESTE UN PLAN INDIVIDUAL DE ABILITARE/REABILITARE TIMPURIE A COPILULUI ȘI DE SUPTOR FAMILIEI?

Planul individual de abilitare/reabilitare timpurie a copilului și de suport familiei este un plan scris, care va fi elaborat special pentru copilul și familia dumneavoastră. Acest Plan descrie și explică serviciile de intervenție timpurie, pe care le vor primi copilul și familia, și este bazat pe rezultatele evaluării și necesitățile individuale și specifice atât ale copilului cât și familiei.

Planul individual este un document foarte important și dumneavoastră sunteți un membru important al echipei, care dezvoltă acest plan.

Planul individual conține informații referitoare la necesitățile copilului și ale familiei, serviciile de intervenție timpurie, propuse pentru a fi prestate copilului și familiei, specialiștii și alte persoane responsabile de activități concrete, care urmează a fi realizate conform Planului. Pentru fiecare tip de activitate/serviciu sunt indicate perioadele, pe parcursul cărora vor fi acestea realizate, prestate.

Perioada pentru care este elaborat un Plan individual poate constitui *câteva luni, sau poate chiar ani, până când copilul nu va depăși vârsta de 3 (5) ani* și va fi încadrat într-o instituție de educație timpurie (grădiniță) cu program incluziv.

Tipurile de servicii de intervenție timpurie și intensitatea acestor servicii, de asemenea, sunt individuale pentru fiecare copil/familie, în dependență de necesitățile acestora, dar, și în corespundere cu posibilitățile serviciului existent.

Dacă după discutarea și analiza rezultatelor raportului de evaluare ați decis că sunteți de acord ca copilul dumneavoastră să beneficieze de servicii de intervenție timpurie în cadrul Centrului, se trece la etapa de elaborare a Planului individual de abilitare/reabilitare a copilului și de suport familiei.

Înainte de elaborarea Planului individual este desemnat, din rândul specialiștilor din cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, un *manager de caz*, care va fi responsabil de coordonarea, facilitarea și monitorizarea procesului de prestare a serviciilor de intervenție timpurie, incluse în Planul individual, precum și de asigurarea participării dumneavoastră la implementarea Planului individual.

Planul individual poate să fie elaborat în cadrul aceleiași ședințe, în care au fost prezentate și analizate rezultatele Raportului de evaluare.

SERVICII DE INTERVENȚIE TIMPURIE • GHID PENTRU PĂRINȚI

După elaborarea Planului, vi se va solicita să-l semnați. Semnarea Planului înseamnă că dumneavoastră ați participat la ședința de elaborare a acestuia, sunteți de acord cu serviciile indicate în Plan și, de asemenea, sunteți de acord să înceapă prestarea serviciilor de intervenție timpurie.

Dacă nu sunteți de acord cu acțiunile planificate, aveți dreptul să Vă expuneți opinia și să argumentați de ce nu sunteți de acord.

Dar dacă dumneavoastră aveți nevoie de timp suplimentar pentru a vă gândi la activitățile din Plan, aveți dreptul să solicitați un oarecare termen pentru a decide.

Puteți discuta Planul și cu alți membri ai familiei, pentru a vă asigura că activitățile incluse satisfac necesitățile copilului și familiei dumneavoastră.

CUM VEȚI ȘTI DACĂ PLANUL INDIVIDUAL ESTE POTRIVIT PENTRU COPILUL DUMNEAVOASTRĂ?

Pentru aceasta trebuie să vă fie clar:

- care sunt serviciile, care vor fi prestate copilului;
- motivele pentru care aceste servicii vor fi prestate copilului;
- cine va presta serviciile (de exemplu, logopedul);
- când vor fi furnizate serviciile (data începerii, frecvența, data finalizării);
- cum veți putea determina dacă starea copilului se îmbunătățește;
- poate fi modificat Planul dacă necesitățile copilului se schimbă?

Activitățile planificate în Planul individual sunt realizate de către specialiștii din cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, în dependență de rezultatele evaluării și necesitățile copilului și ale familiei.

Totodată, fiecare dintre acești specialiști are Planul său de activitate cu copilul concret și familia concretă.

Pe lângă specialiști, la realizarea activităților din Planul individual un rol foarte important îl joacă părinții/familia copilului. Astfel, în Plan vor fi trasate activități concrete, de realizarea cărora anume dumneavoastră, ca părinte, veți fi responsabil.

Sarcina de bază a specialiștilor este nu doar de a realiza activități nemijlocit cu copilul, dar și de a învăța părinții, familia să-și mobilizeze toate eforturile pentru a ajuta copilul să se dezvolte.

CARE ESTE ROLUL PĂRINTELUI ÎN PROCESUL INTERVENȚIEI TIMPURII?

Părinții și profesioniștii lucrează împreună în echipă. Ca parte a echipei, dumneavoastră ajutați la realizarea Planului individual, elaborat pentru copil.

În calitate de părinte al unui copil cu tulburări de dezvoltare, inclusiv cu dizabilități, sau cu risc de dezvoltare a acestora, vă asumați multe roluri și responsabilități, inclusiv:

- să cunoașteți informațiile despre tulburarea de dezvoltare sau dizabilitatea copilului și cum acestea îl afectează;
- să analizați impactul necesităților speciale ale copilului asupra familiei dumneavoastră;
- să furnizați informații despre copil și familia dumneavoastră, pentru a ajuta specialiștii Centrului de Intervenție Timpurie să înțeleagă necesitățile copilului și familiei;
- să participați la planificarea și oferirea serviciilor de intervenție timpurie copilului;
- să îndepliniți indicațiile specialiștilor Centrului de Intervenție Timpurie și să realizați cu copilul la domiciliu activitățile recomandate, pentru a-l ajuta să își atingă obiectivele;
- să urmăriți progresele copilului și să comunicați oricare îngrijorări specialiștilor din cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, care lucrează cu copilul;
- să comunicați specialiștilor din cadrul Centrului de Intervenție Timpurie, care lucrează cu copilul, despre oricare probleme, care ar putea împiedica oferirea de servicii copilului;
- să asigurați prezența copilului la ședințele, activitățile planificate în incinta Centrului, conform Planului individual, la data și ora programată;
- să comunicați din timp specialiștilor, la care aveți programare, despre faptul că nu puteți participa la ședință, activitatea programată.

**PĂRINȚII SUNT O MARE SURSĂ DE ENERGIE
CARE ÎL CONDUCE PE COPIL SPRE SUCCES!**

CE SERVICII DE INTERVENȚIE TIMPURIE SUNT DISPONIBILE ÎN CADRUL CENTRULUI DE INTERVENȚIE TIMPURIE?

Programul de intervenție timpurie oferă mai multe tipuri de servicii de intervenție timpurie. Serviciile de intervenție timpurie trebuie să răspundă necesităților de dezvoltare ale copiilor și să îi ajute pe părinți să aibă grijă de copiii lor.

Aceste servicii includ:

- consultanță medicală
- servicii de logopedie
- servicii de kinetoterapie (masaj, poziționare)
- terapie ocupațională
- terapie senzorială
- servicii de asistență psihologică
- servicii de asistență socială
- servicii de educație și consiliere pentru părinți și familie
- alte servicii.

Gama de servicii de intervenție timpurie, prestate copilului, depinde de particularitățile și necesitățile individuale ale acestuia.

CUM SUNT PRESTATE SERVICIILE DE INTERVENȚIE TIMPURIE?

Serviciile de intervenție timpurie sunt prestate doar de către specialiști calificați, cu pregătire și certificare în domeniul său de activitate. Serviciile sunt prestate în incinta Centrului de Intervenție Timpurie, în spații special prevăzute pentru tipurile de servicii concrete – cabinet medical, cabinet terapie ocupațională, cabinet psiholog, cabinet logopedie, cabinet asistent social, sală kinetoterapie, sală senzorială etc.

Serviciile, de regulă, sunt prestate copilului individual. La ședințele terapeutice/activitățile cu copilul este prezent și părintele copilului. Acest lucru este necesar din mai multe considerente:

- pentru asigurarea Politicii de protecție a copilului, deoarece copiii sunt mici și prezența părintelui oferă siguranță copilului;
- părintele este cel care cunoaște cel mai bine copilul, manifestările de comportament și reacțiile acestuia;
- părintele copilului trebuie să învețe tehnicile, terapiile pe care le aplică specialiștii și să se ocupe ulterior cu copilul acasă, utilizând cele învățate.

În afară de activitățile individuale, copiilor le pot fi prestate și servicii în grup mic, de ex. – servicii de terapie ocupațională – atunci când terapeutul ocupațional face terapii prin joc cu un grup mic de copii.

CUM SUNT EVALUATE PROGRESSELE?

Pentru a vedea, care sunt progresele copilului în procesul prestării serviciilor de intervenție timpurie, periodic sunt organizate ședințe de revizuire a Planului individual. Revizuirea și actualizarea Planului individual se efectuează la fiecare reevaluare a dezvoltării copilului, cu o periodicitate de 3, 6 sau 12 luni, în funcție de caz. La aceste ședințe sunt examinate progresele copilului și ale familiei și, în dependență de rezultate, se iau decizii – de continuare, de suplimentare sau de finalizare a prestării unor servicii de intervenție timpurie.

Rezultatele reevaluărilor, inclusiv datele despre progresele obținute, precum și Planul individual ajustat, se remit, în mod obligatoriu, și medicului de familie, prin completarea *Formularului 027/e*.

Drept urmare a prestării serviciilor de intervenție timpurie vom avea 2 tipuri de rezultate: rezultatele ce țin de copil și rezultate ce țin de familie.

Copilul ar trebui să aibă, în funcție de problemele, pe care le are și ca rezultat al prestării serviciilor de intervenție timpurie, progrese ce țin de:

- interacțiunea socială (dezvoltarea abilităților de atașament, interacțiune cu persoane, comportament social etc.);
- dezvoltarea de abilități, cunoștințe concrete (dezvoltare cognitivă, motorie, socio-afectivă, de autoservire);
- participarea la viața socială (deprinderi de joc, deprinderi de autoservire, de comunicare etc.).

Totodată, dumneavoastră, ca *părinți*, în rezultatul beneficierii de servicii de intervenție timpurie ar trebui să vă îmbunătățiți unele abilități, să dezvoltați progrese, cum ar fi:

- să înțelegeți părțile tari ale copilului, posibilitățile și particularitățile lui de dezvoltare;
- să puteți ajuta copilul să crească și să învețe;
- să aveți o rețea de sprijin adecvată;
- să Vă cunoașteți drepturile și cum să beneficiați de ele.

PAȘI CARE URMEAZĂ: PERIOADA DE TRANZIȚIE.

Programul de Intervenție Timpurie se consideră finalizat în următoarele cazuri:

- copilul / familia nu mai are nevoie de servicii, deoarece obiectivele de dezvoltare ale copilului sunt atinse, iar factorii de risc sunt eliminați;
- copilul a intrat în instituție de educație timpurie, în care sunt create condițiile necesare pentru implementarea programului educațional adaptat;
- copilul a împlinit vârsta de 5 ani;
- familia decide stoparea aplicării programului;
- alte motive care creează obstacole în aplicarea / continuarea programului.

Cu cel puțin 90 de zile (dar nu mai mult de 9 luni) înainte de împlinirea vârstei de 3 (5) ani a copilului se elaborează un *Plan de Tranziție*, care face parte din Planul individual de abilitare/reabilitare a copilului și suport familiei.

Planul de tranziție include acțiuni, care trebuie să fie realizate, pentru a asigura că, după ce iese din Programul de intervenție timpurie, copilul și familia acestora vor beneficia de servicii, conform necesităților, în continuare. În această perioadă:

- se identifică necesitatea continuării sau finalizării serviciilor de intervenție timpurie sau a altor servicii, în funcție de rezultatele reevaluării dezvoltării copilului;
- se identifică instituția/serviciile către care poate fi referit copilul și familia după ce depășește vârsta de 3 (5) ani;
- se informează familia despre locul transferului și activitățile care urmează.

**DUMNEAVOASTRĂ VEȚI PARTICIPA
LA ELABORAREA PLANULUI DE TRANZIȚIE!**

ANEXA 1

CÂND VĂ ÎNGRIGORAȚI?

Dacă copilului îi este greu:

- să spună ce vrea;
- să înțeleagă ce vor ceilalți;
- să-și facă prieteni;
- să relaționeze cu adulții;
- să se comporte corespunzător;
- să se organizeze;
- să se orienteze în spațiu și timp;
- să facă față emoțiilor și dacă își manifestă exagerat emoțiile (plâns, râs, furie).

Dacă copilul are:

- probleme senzoriale (nu vede, nu aude);
- probleme fizice/motorii (nu se poate deplasa singur, nu își poate folosi bine mâinile).

Dacă educatorul spune despre copil că:

- perturbă activitățile prin intervenții verbale sau mișcare;
- nu este atent la activități;
- nu face ce i se cere;
- nu face față cerințelor;
- nu reține informația;
- se comportă agresiv;
- nu socializează cu copiii;
- refuză comunicarea cu copiii.

SFATURI PENTRU PĂRINȚI

Un părinte povestește: „La 22 de ore după ce copilul meu a fost diagnosticat, un părinte mi-a spus ceva ce nu voi putea uita vreodată: ”Poate nu îți vei da seama curând, însă la un moment dat în viața ta vei realiza, că a avea o fetiță cu necesități speciale este o binecuvântare”. Îmi aduc aminte că eram uimită de aceste cuvinte, care s-au dovedit a fi un dar extraordinar ce a aprins o lumină de speranță în mine”. Acest părinte a adus în atenție speranța în viitor.

Vă recomandăm să încercați să găsiți un alt părinte al unui copil cu necesități speciale, de preferat un părinte care a ales să fie și un sprijin pentru alții, la care veți găsi suport și ajutor.

GRUPUL DE SUPTOR este locul în care niciodată nu sunteți singur, unde vă puteți exterioriza, unde găsiți suport și posibile soluții de rezolvare a problemelor dumneavoastră!

În practica asistenței sociale, grupul de suport este utilizat de către specialiști ca o formă de intervenție socială, care presupune participarea benevolă și structurată a unor persoane la dezbateri, precum și în identificarea unor soluții la anumite probleme comune. Grupul de suport se manifestă practic sub diferite forme, în funcție de caracteristicile membrilor care îl formează și de problema care urmează să fie dezbătută în cadrul acestuia.

În urma participării la grupurile de suport părinții:

- află despre importanța faptului de a se îngriji pe ei înșiși pentru a putea să-și îngrijească copiii mai bine;
- învață modalități de a face față stresului și abilități de comunicare;
- învață să-și înțeleagă mai bine copiii;
- învață abilități eficiente pentru rolul de părinte și abordări pozitive ale disciplinării;
- învață să construiască o rețea de sprijin;
- învață modele mai bune de comunicare în interiorul familiei și între părinți și copii;
- învață să încurajeze alți părinți de a participa activ la activitățile în care sunt implicați copiii;
- învață despre importanța cooperării cu diferite categorii de profesioniști implicați în educația, îngrijirea și socializarea copiilor, pentru a identifica cele mai bune strategii de sprijin pentru dezvoltarea copiilor;
- învață să abordeze în mod pozitiv diferite situații speciale de criză, cu care se confruntă părinții.

VORBIȚI CU PARTENERUL, CU FAMILIA ȘI ALTE PERSOANE

Încă sunt mulți părinți care nu comunică sentimentele proprii cu privire la problemele pe care le întâmpină proprii copii. Cu cât sunt mai multe cupluri care comunică în aceste momente dificile, cu atât crește sprijinul colectiv.

Încercați să explicați fiecăruia cum vă simțiți. Dacă mai sunt și alți copii în familie, vorbiți și cu ei și fiți atent la necesitățile lor. Dacă emoțional simțiți că nu faceți față, identificați pe altcineva din familie, care poate stabili o legătură cu ei. Vorbiți cu persoanele semnificative din viața dumneavoastră – prietenul cel mai bun, părinții. Pentru cei mai mulți tentația de a se închide în sine este foarte mare, însă poate fi cu adevărat benefic să vă bazați pe prieteni de nădejde sau rude, care vă pot ajuta și susține în această perioadă emoțională.

CĂUTAȚI SURSE POZITIVE

O sursă/resursă pozitivă de putere și înțelepciune poate fi medicul dumneavoastră, preotul sau alți reprezentanți ai comunității, dar și un prieten apropiat sau asistentul social. Apelați la cei care au constituit un sprijin pentru dumneavoastră și în alte situații dificile întâmpinate înainte, dar căutați și resurse noi pentru situația în care vă aflați acum.

Când situația în care vă aflați pare a fi fără ieșire este indicat să contactați persoane care credeți că vă vor sprijini în împărtășirea durerii. Durerea împărtășită nu este atât de puternic prezentă ca atunci când trăiți cu ea doar de unul singur, izolat. Uneori, consilierea oferită de specialiști este foarte binevenită; dacă considerați că vă poate fi de ajutor, nu respingeți acest mod de asistare.

Teama de ceea ce urmează să fie în viitorul apropiat sau îndepărtat vă poate imobiliza. Trăind cu realitatea fiecărei zile este mai ușor de controlat situația, dacă lăsați pentru viitor întrebări de genul „dacă se întâmplă...”, „ce va fi când...”. Deși pare a nu fi posibil, lucruri bune și frumoase se pot întâmpla în fiecare zi. Prin urmare, primiți fiecare zi așa cum vine, pas cu pas, astfel va fi mai bine pentru toți – dumneavoastră și copil.

ÎNVĂȚAȚI TERMINOLOGIA

Când se aduce la cunoștință o terminologie cu care nu sunteți obișnuiți, nu ezitați să întrebați ce semnifică fiecare termen în parte. Când specialistul vorbește despre ce se întâmplă cu copilului dumneavoastră și folosește un cuvânt pe care nu îl înțelegeți, opriți conversația și întrebați ce semnifică acel termen.

CĂUTAȚI INFORMAȚII

Unii părinți caută informații virtuale, alții, însă, nu insistă prea mult în acest sens. Important este să căutați și să găsiți informații cât mai clare și veridice. Nu vă temeți să adresați întrebări, pentru că astfel veți face primul pas în încercarea de a înțelege propriul copil.

O metodă eficientă și recomandată este de a scrie întrebările pe care vreți să le clarificați înainte de întâlnirea/vizita la specialist, cât și întrebările care apar în timpul întâlnirii.

Solicitați informații scrise de la medici cu privire la boala sau problema copilului. De asemenea, cereți copii după evaluările efectuate, a rapoartelor de diagnostic. Păstrați toată documentația primită într-un dosar, care vă va fi la dispoziție oricând aveți nevoie.

NU VĂ LĂSAȚI INTIMIDAT

Mulți părinți se simt stânjeniți în prezența persoanelor din domeniul medical sau educațional datorită lipsei de informații din domenii specifice bolii copilului. Nu vă lăsați intimidat, nu trebuie să vă cereți scuze pentru faptul că doriți să știți ce se întâmplă cu copilul dumneavoastră. Nu trebuie să vă preocupe faptul că deranjați cu întrebările pe care le adresați sau că sunt prea multe întrebări la care specialistul trebuie să răspundă. Prin urmare, este foarte important ca să învățați cât de mult posibil despre ceea ce se întâmplă cu propriul copil.

NU VĂ FIE TEAMĂ SĂ VĂ EXPRIMAȚI SENTIMENTELE

Foarte mulți părinți, mai ales tăticii, își suprimă emoțiile pentru că ei consideră că este un semn de slăbiciune să exprimi sentimentele față de alte persoane. Tașilor copiilor cu necesități speciale nu trebuie să le fie teamă să-și exprime sentimentele, ei trebuie să înțeleagă că a-ți exprima sentimentele nu vă face mai „mic” în ochii celorlalți.

ÎNVĂȚAȚI SĂ ACCEPȚAȚI SENTIMENTE CA DEZAMĂGIREA ȘI FURIA

Apariția sentimentelor de dezamăgire și furie este inevitabilă, mai ales atunci când realizați că toate dorințele și tot ceea ce ați visat pentru copilul dumneavoastră nu va fi așa cum v-ați imaginat. Este foarte important să conștientizați această furie care este și să o eliberați. Pentru a face acest lucru veți avea nevoie de sprijinul unui specialist. Prin conștientizarea și tratarea sentimentelor negative pe care le simțiți veți fi mai bine pregătit pentru a înfrunta celelalte provocări care vor veni.

MENȚINEȚI O ATITUDINE POZITIVĂ

O atitudine pozitivă va constitui întotdeauna un instrument valoros în întâmpinarea problemelor. Este, cu adevărat, întotdeauna o parte pozitivă în orice va fi să se întâmple. De exemplu, se poate ca un copil, care a fost diagnosticat cu o dizabilitate să fie în rest un copil sănătos.

ACCEPTAȚI REALITATEA

Nu vă rupeți de realitate și faceți un efort în a accepta viața așa cum este. A nu vă rupe de realitate presupune a conștientiza și accepta că sunt lucruri în viață pe care le putem schimba și unele care nu vor putea fi schimbate niciodată. Sarcina noastră, a tuturor, este de a identifica acele situații care pot fi schimbate și apoi să ne stabilim care e schimbarea pe care ne-o dorim să o producem și să punem în aplicare planul.

ȚINEȚI MINTE: TIMPUL E DE PARTEA DUMNEAVOASTRĂ!

Timpu vindecă multe răni. Asta nu înseamnă că a trăi cu/și a crește un copil cu necesități speciale va fi ușor, însă se poate spune, că odată cu trecerea timpului, pot fi făcute foarte multe lucruri care să amelioreze problema. Prin urmare, timpul chiar ajută!

CĂUTAȚI SPRIJIN SPECIALIZAT PENTRU COPIL

Uneori, este mai greu pentru persoanele care locuiesc în zone mai izolate să găsească asistență profesionistă pentru a fi sprijiniți în problemele pe care le întâmpină. În timp ce căutați sprijin specializat pentru copilul dumneavoastră, luați în calcul și faptul că sunt programe și pentru ceilalți membri ai familiei.

AVEȚI GRIJĂ DE DUMNEAVOASTRĂ

În perioade de stres, fiecare persoană reacționează în mod diferit. Câteva recomandări generale pot fi de ajutor: odihniți-vă suficient, mâncați la timp, păstrați-vă puțin timp doar pentru dumneavoastră, apelați la cei din jur pentru sprijin emoțional, participați la grupuri de suport pentru părinți.

EVITAȚI MILA

Mila față de sine, mila din partea celor din jur sau mila manifestată față de copil este nesănătoasă. De milă nu are nevoie nimeni. Empatia pe de altă parte, ca abilitate a persoanei de a se pune în locul alteia, este o atitudine care se dorește a fi încurajată.

DECIDEȚI CUM SĂ FACEȚI FAȚĂ SITUAȚIILOR

În această perioadă vă puteți simți întristat sau furios privind felul în care cei din jur reacționează față de dumneavoastră sau față de copil. Reacțiile majorității persoanelor la probleme serioase sunt cauzate de teama față de necunoscut, lipsa de înțelegere față de situația dată sau de necunoaștere a problematicii. Trebuie să înțelegeți că multe persoane nu știu să reacționeze, să se comporte atunci când văd un copil cu necesități speciale. Încercați să nu acordați foarte multă energie, fiind concentrat pe persoanele care nu au capacitatea să aibă comportamentul pe care dumneavoastră îl preferați.

PĂSTRAȚI RUTINA ZILNICĂ

Atunci când apare o problemă și nu știți cum să procedați, faceți lucruri obișnuite, pe care le faceți zilnic. Practicând acest obicei, se pare, că se produce o oarecare normalitate, atunci când totul pare haotic.

ȚINEȚI MINTE: ACESTA ESTE COPILUL DUMNEAVOASTRĂ

În primul rând și mai presus de toate această persoană este copilul dumneavoastră. El are nevoie de iubire și bucurați-vă de el. Copilul este pe primul loc, iar dizabilitatea lui este pe locul doi. Aveți o atitudine pozitivă, oferiți tot ce este mai bun – copilul este cel care primește și se bucură de starea dumneavoastră, dându-vă astfel puterea să mergeți mai departe și să aveți speranță în viitor.

Sursă: GHIDUL PĂRINȚILOR COPILOR CU NEVOI SPECIALE – realizat în cadrul proiectului „Creșterea capacității organizațiilor neguvernamentale din județul Iași în furnizarea de servicii sociale pentru copii și tineri cu dizabilități” (noiembrie 2013 – octombrie 2014)

LUAȚI AMINTE

Copilul se naște pregătit să învețe. Pentru aceasta își folosește toate simțurile ca să înțeleagă lumea din jurul lui.

Învățarea începe în brațele mamei, iar atunci când mama face ceva ce el nu poate încă să facă, *fac împreună*.

Copilul mic învață prin joc, așadar, jocul nu poate fi separat de învățare.

Părinții trebuie să antreneze copilul în toate tipurile de joc și astfel să îi susțină dezvoltarea.

Observarea atentă a copilului și evaluarea au drept scop cunoașterea și înțelegerea lui.

Nu faceți comparații cu alți copii pentru a-l evalua, pentru că fiecare copil are ritmul său de dezvoltare și caracteristici individuale.

Părinții trebuie să învețe cum se dezvoltă copilul și, mai ales, când trebuie să se întâmple salturi importante în evoluția de dezvoltare.

Etapile de dezvoltare sunt importante pentru că dau informații orientative despre parametrii medii de evoluție în dezvoltare.

Nu orice abatere de la medie înseamnă neapărat o problemă în dezvoltarea copilului dumneavoastră.

Când distanța dintre performanțele copilului și indicatorii medii de dezvoltare este mare, o atitudine de așteptare sau indiferența sunt dăunătoare pentru copil.

Problemele nu numai că nu se rezolvă de la sine pe măsură ce copilul crește, dar se pot agrava, dacă nu se intervine la timp.

Părinții care reușesc să-și cunoască bine copilul și care intervin, în funcție de necesitățile acestuia, cu activități stimulatoare potrivite, sunt cel mai eficient ajutor pentru copil.

PENTRU NOTIȚE * CONTACTE UTILE

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

